

твердження, прочитання ним конкретного факту, вказаної події, осмисленого явища, визначеної тенденції, сформульованої закономірності. Звідси – нерідко болісне переживання вченого за долі українців у світах і передусім – на землі Шевченкової Вітчизни. Либонь, цю рефлексію окреслив Дмитро Павличко у вірші «Пастух» – присвяті Миколі Мушинці: Благословенне будь, його життя, / Розірване і зцілене, як рана. / Так переходить біль у сьяття! – / Україно болісна й кохана!»

Автографи Миколи Мушинки охоплюють суцільний період, віддзеркалюючи значну часову відстань – понад два десятиліття нашої співпраці і ширше – творчої взаємодії. Про це свідчить ще один лаконічний вислів, що своєрідною стрічкою обрамлює знаковість (звісно, кажу про себе) кожної нашої зустрічі: «Другові Миколі Зимомрі цю чергову книжку започаткованих ним «Колес» дарують упорядниці (Магда Мушинка) та Микола Мушинка. Пряшів, 23.6. 2014 р.».

Що примітне для дарчих написів Миколи Мушинки? Насамперед – не величальна дикція чи показна інтенція, а об'єктивна заглибленість в ситуативне значуще начало. Тому воно не розмите, а цілісне, психологічно мотивоване й достовірне. Без сумніву, автографи Миколи Мушинки творять цінний причинок до його творчого набутку загалом. Без сумніву, кожний його складник примітний передусім з огляду на проблему вивчення моделі мислення вченого зі світовим ім'ям.

Хай зозуля науке Ювілярові: МНОГАЯ ТА БЛАГАЯ ЛИТ! AD MULTOS ANNOS!

У статті йдеться про дарчі написи на подарованих Миколою Мушиною книгах. Ці автографи відзначаються теплими братерськими почуттями. Вони становлять великий інтерес для книголюбів.

Ключові слова: автографи, книги, книголюби, дарчі написи, лаконічність вислову, Микола Мушинка.

Nicholas Zymomrya, Doctor of Philology, Professor. (Drohobych) Mykola Mushynka's autographs: the question of the essence of the intellectual foundations of dialogue (To the 80th anniversary of the birth of Mykola Mushynka)

The article refers to the donation inscriptions on Mykola Mushynka's donated books. These autographs are marked by warm brotherly feelings. They are of great interest for book lovers.

Keywords: autographs, books, bibliophiles, donation inscriptions, concise statement, Mykola Mushynka.

М. П.Ткачук, д-р філол. наук, проф. (Тернопіль)

І. М. Зимомря, д-р філол. наук, проф. (Ужгород)

Змістова значущість творчих пріоритетів

(До 70-річчя від дня народження Миколи Зимомрі)

Ювілейна подія кожної людини містить сполуку різних складників, що мають оптимальну основу для взаємодії конкретної особи з довкіллям, власне, як у безпосередньому сенсі, так і переносному значенні. Адже така подія виражає, сказати б, інтимну суб'єктивність, що, у свою чергу, відображає світ людської душі. Звідси – розуміння життя не як декорації руху, а передусім – сутності його мистецтва. Мабуть, тому німецький мислитель Вільгельм Вундт (1832 – 1920), творець багатотомної праці «Психологія народів», вбачав у мистецтві «все те, що людина носить у собі як враження довколишнього світу і як свої власні порухи» («Основи мистецтва» (1910). Зрозуміло, йдеться про певне співвіднесення пізнаних, а не уявно результативних фактів з проекцією на діалог між однодумцями. Тут архітектура осмисленого наближення до істини спирається на аргументованій діалогічності та її стихії.

В аналогічному зосередженні автори цих рядків спостерегли однозначно орієнтовні лінії, що дають можливість розглядіти постійну домінанту стосовно життєвого і творчого шляхів доктора філологічних наук, професора Миколи Зимомрі. Без перебільшення можемо стверджувати: діалог з ним був, як правило, безперервним, якщо не постійним, в окремі періоди нашої співпраці. Це наклало свій знак на дискурсивну практику, тональність, на

засвідчений вияв фіксації висловлених нами позицій. Щоправда, деякі з них суголосні тій характеристиці, що міститься у відгуках попередників, зокрема, Олександра Астаф'єва, Марії Баяновської, Олександра Білоуса, Юрія Борєва, Едуарда Вінтера, Степана Бобинця, Михайла Бучинського, Іллі Галайди, Івана Гарастея, Антона Гірше, Володимира Грабовського, Ярослава Грицковяна, Андрія Дурунди, Степана Жупанина, Манфреда Єніхена, Петра Кононенка, Павла Копанєва, Данила Кузика, Станіслава Лупінського, Василя Марка, Миколи Мушинки, Наталії Науменко, Василя Пагірі, Івана Пасемка, Ярослави Погребенник, Марка Полякова, Збігнева Пясека, Ебергарда Райснера, Михайла Романа, Олени Рудловчак, Любомира Сеника, Йосипа Фиштика, Івана Хланти... Вони писали – тією чи іншою мірою докладно – про досягнення Ювіляра, який восени 2016 року зустрине своє 70-річчя...

Для Миколи Зимомрі як педагога освітянська нива – найбільш вагома, бо він віддав їй п'ять десятиліть праці у вищій школі. Вона складає основу його творчих устремлінь, до яких слід долучити й інші, без сумніву, також результативні змагання. Він нині – відомий вчений-літературознавець, активний носій художнього перекладу, член Національної спілки письменників України, академік АН Вищої школи України. Сутність його змагань полягає у прагненні завжди розуміти своєрідність діалогу як поодиноких людей, так і діалогу культур загалом. Одне слово, працювати у сенсі трудитися – його характерна риса. За плечима – трудовий полудень. Так, від 1966 року він по-господарськи сів і продовжує сіяти зерна у Храмі знань, освоюючи культурні цінності різних часів і народів. До того ж, мабуть, вагоме усе ним написане, бо його науковий дискурс пройнятий великою любов'ю до рідної землі. А ця любов породжує повагу і шану інших народів, інших культур. На шляху словесності Микола Зимомря знайшов свою долю, покликання, розкрився як творча особистість. Тут йдеться також про традицію та її рух, а з його боку, якщо за теорією Вільгельма Гумбольдта, про шлях освоєння акцентів єдності мови й мислення.

Микола Зимомря народився 30 листопада 1946 року в селянській родині. Вона споконвіку проживала в селі Голятин, що на Міжгірщині, де й загубилося між пралісами великого пасма гір в Закарпатті. До речі, тут побачив світ автор тритомної історії Закарпаття Іван Дулишкович (1815 – 1883), образ якого вже в наші дні повернувся до отчого порога в цінному мистецькому горельєфі скульптора – краянина Михайла Белєня. А ще Голятин та навколишні верхи добрим словом згадав чеський письменник Іван Ольбрахт у знаменитому романі про опришка Миколу Шугая (1898 – 1921). Микола Зимомря тут закінчив середню школу, а далі – шлях простелився до міста над Ужем, де вчився на відділеннях української та німецької філології Ужгородського університету. Студії завершив 1967 року. Судилося йому посмакувати вчительського хліба в п'ятій середній школі міста Ужгорода, де ще в 60-х рр. традиційно викладалася німецька мова. Відтак на довгі літа пов'язалася його доля з Ужгородським університетом, де працював викладачем німецької мови, завідуючим кафедрою німецької філології (1973 – 1979), доцентом, професором, а також завідуючим кафедрою іноземних мов (1986 – 1993). Доля пов'язала його також з Дрогобицьким державним педагогічним університетом імені Івана Франка, де він заснував кафедру теорії та практики перекладу й був її першим завідувачем (2001 – 2015), що була в добу «оптимізації» реорганізована в кафедру германських мов і перекладознавства.

Цій трудовій біографії передували роки стаціонарного навчання в Берлінському університеті імені Гумбольдта (1969 – 1972). У його стінах уродженець Срібної землі успішно захистив кандидатську дисертацію «Сприйняття української літератури в німецькомовних країнах від першовитоків до 1917 року. До історії українсько-російсько-німецьких літературних зв'язків» (Берлін, 1972). Її текст має обсяг 639 сторінок і написаний німецькою мовою. Дослідження науковця отримало високу оцінку авторитетних українських і німецьких учених, зокрема офіційного опонента з Києва Ярослави Погребенник (1931 – 2010), а також визначного берлінського славіста – академіка Едуарда Вінтера (1896 – 1983). До слова, образ німецького вченого Микола Зимомря змалював переконливо в спогаді «Мурашка». Ось, наприклад, кілька розмислів з цього по-філософськи закреного тексту:

«Було це червневої днини 1970 року в місті над Шпрее. Ще вранці сонце яскраво освітлювало на Александерплатц високу телевізійну вежу, а в обідню пору Берлін втопився в густому тумані.

Хоч була тоді «сяка-така доба», а все ж мені судилося, може, у рамках «географічної» випадковості, навчатися в аспірантурі при Берлінському університеті імені братів Олександра та Вільгельма Гумбольдтів. Тут випало пізнати багатьох відомих діячів, які збагатили різні галузі, у т.ч. освіту, науку, літературу, мистецтво, зрозуміло, передусім німецького народу. З-поміж усіх хотів би виділити одного. Так, для мене було особливим щастям, коли зазнав особистого знайомства з таким носієм високих шляхетних прагнень, як професор Едуард Вінтер (1896-1982), ректор університету імені Мартина Лютера в Галле-Віттенберг. Йдеться про визначного історика, культуролога, теолога, дослідника минулого народів Східної, Центральної й Західної Європи. Він по праву заслужив собі визнання як останнього універсального вченого Європи. Прагну засвідчити: в особі академіка Едуарда Вінтера Україна мала видатного прихильника, автора ґрунтовних праць про творчість Григорія Сковороду, Тараса Шевченка, Івана Франка. Окреме місце в зацікавленнях Едуарда Вінтера посідала історія Карпатської України. Його перу належала спеціальна праця, що з'явилася німецькою мовою під назвою «Німці в Словаччині та Карпатській Україні» («Die Deutschen in der Slowakei und in Karpathorussland», Münster, 1926).

Наша зустріч відбулася 9 червня 1970 року. Для мене було справжньою несподіванкою, коли вчений запросив мене додому. Розмова була напрочуд приязною. Ми сиділи на одній лавці в його затишному закутку, що знаходився на протилежному від парадного входу боці, тобто в ошатному, добре прибраному садку. Боже, яка рівенько скошена травичка? Вона була схожа на штучне волосся одного – дивного тепер – співака, уродженця Донецька...

Я щиро вдивлявся, дивуючись тим, як Едуард Вінтер, до слова, незвично високий чоловік, по-дитячому грався довгою паличкою з мурашкою: вона щоразу намагалася вилзти на вершину камінця, а він зумисне обережно скидав її з вершка... Очевидно, він би цього не робив, якщо б не прагнув сформулювати якийсь висновок. Останній я справді почув в означену ним хвилину: «Отак, мій друже, виглядає Шевченкова Україна: тільки вона спроможеться дійти до вершини державотворення, як її тут же зупиняють на цьому шляху...».

Було щось моторошне в тих словах, мовлених на початку 70-х і так розважною інтонацією, неначе б якийсь баварець «Петер Мюллер» замовив світлого пива...

Звичайно, тодішня бесіда не мала однієї стрижневої ідеї. Тому вона нагадувала радше дитячий візерунок, укладений з різних тем. Та раптом з його уст вирвалося одне прізвище: Микола Шугай! І ось – справжній сюрприз: мій співрозмовник спокійно згадав, що роман «Микола Шугай – карпатський розбійник» Івана Ольбрахта (1882 – 1952) починається розділом «Колиба над Голятином». Раптом він піднявся на повний ріст, а за якісь кілька хвилин вже тримав книжку чеською мовою «Nikola Suhaj Loupeznik». До речі, невдовзі цей твір побачив світ в німецькомовному перекладі Ергарда Біттнера («Der Räuber Nikola Schuhaj», Берлін, 1971) з ґрунтовною післямовою Людвіга Ріхтера, звісно, не без спонуки з боку Вінтера-друга. Звісно, господар зауважив моє щире захоплення. І він, сказати б, «добив» мене тим, що промовив українською мовою: «Прегарна книжка про Ваш край. Його називають чомусь срібним, а він – золотий!». А такі сини, як Микола Шугай, можуть народжуватись тільки на золотій землі... Можете гордитися тим, що Ви народилися в селі Голятин, де мав свою колибу Микола Шугай...».

Наприкінці зустрічі я отримав в подарунок винятково цінну книжку: «Iwan Franko. Beiträge zur Geschichte und Kultur der Ukraine. Ausgewählte deutsche Schriften des revolutionären Demokraten» (Берлін, 1963, 578 с.). Її упорядкував і видав з ґрунтовною передмовою Едуард Вінтер при співпраці з його талановитим учнем Петером Кірхнером. Незабутність цієї зустрічі потвердив автограф: «M. Symonija, dem Botschafter der deutsch-

ukrainischen Wissenschaftsbeziehungen überreicht E. Winter. Berlin, 9.YI. 1970» («М. Зимомрі, послові німецько-українських наукових взаємодій, вручає Е. Вінтер. Берлін, 9.6.1970»).

Хто знає, може, завдяки образу опришка Миколи Шугая і явив мені стільки тепла вчений зі світовим ім'ям – Едуард Вінтер. Коли його згадаю, завжди виринає і трудолюбивий образ Мурашки...».

У розлогій дисертації Миколи Зимомрі, яку високо оцінив Едуард Вінтер, аргументовано окреслювався феномен, що характерний для творів Івана Котляревського, Григорія Квітки-Основ'яненка, Тараса Шевченка, Марка Вовчка, Івана Франка, Лесі Українки, Василя Стефаника, Ольги Кобилянської, М. Коцюбинського та інших українських майстрів слова в контексті тієї взаємодії, яка відбувалася різними шляхами, у тім числі на рівні контактено-генетичних зв'язків та художнього перекладу. Дисертаційний пошук уродженця Закарпаття отримав справжнє визнання, власне, як одного з помітних в Україні теоретиків художньої комунікації загалом і парадигми текстової інтерпретації – зокрема.

По десятих роках – докторантура в академічному Інституті світової літератури імені Максима Горького у Москві (1980–1982), де Микола Зимомря як германіст репрезентував українську науку. Тут він завершив докторську дисертацію на тему «Міжлітературні зв'язки та роль перекладу в художньому процесі». Важливо, що це дослідження здійснювалося в рамках наукового співробітництва Інституту світової літератури з Берлінським університетом імені Гумбольдта. Тому й закономірним став захист, що відбувся також у тому ж вузі, в якому минули колись аспірантські студії Миколи Зимомрі. Двотомник став предметом захисту докторської дисертації наприкінці 1984 року. Наукову сумлінність її автора, новаторське осмислення взаємодії літературних систем як одного з вагомих типів художньої комунікації в органічній сполучі з перекладом – «рухомим» чинником художнього процесу взагалі, – усе це аргументовано відзначили офіційні опоненти, відомі у науковому світі вчені – професори Юрій Борєв, Марк Поляков (Москва), Павло Копанєв (Мінськ), Манфред Єніхен та Антон Гірше (Берлін). Минули літа й тому звідси – акцент: Миколі Зимомрі за п'ятдесят років дослідницьких пошуків вдалося досягти немало. В його активі понад тисяча публікацій. Хоч у літературознавстві дебютував 1970 року, проте перші друковані кореспонденції та нариси з'явилися ще в 1959 році. Вони започаткували також його журналістські уподобання: у 1981 році був обраний членом Національної спілки журналістів України.

У дослідженнях Миколи Зимомрі осмислено вагомі явища літературного процесу, компаративістики, взаємодії культур народів Східної, Центральної та Західної Європи. З-поміж непересічних складників його доробку слід назвати такі книжкові видання: «Україна – Польща: культура, уроки, духовні змагання» (1999), «Тотожність та партнерство: студії взаємин найближчих сусідів» (2000), «Україна – Польща. Наукові студії сусідів-партнерів» (2004), «Україна – Польща. Монолог – діалог культур» (2004), «Україна – Польща: нові виклики епохи» (2006). Вони творять своєрідну серію під назвою «Україна – Польща» з п'яти томів (у шести книжках). Названі бібліографічні одиниці – це однозначні свідчення трудового поступу. Його науковим розвідкам притаманні яскраво виражені оцінки, точна емоційна мова, вірність виробленій стильовій манері. Серед пріоритетних фактів, які дослідник уперше ввів у науковий вжиток, заслуговують на увагу насамперед такі, що збагачують характеристику творчості Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, Ольги Кобилянської, Марка Вовчка, цілої плеяди німецьких діячів науки і культури. Маючи велику одержимість і напружену енергію, вчений натхненний трудом, коли прямує незвіданими й неходженими стежками, досліджує невідомі або маловідомі факти для широкого читацького загалу, або ж питання, які тривалий час під впливом різноманітних обставин чи відповідних епох взагалі замовчувалися.

Доля подарувала Миколі Зимомрі можливість працювати у багатьох архівах і бібліотеках Львова, Києва, Москви, Санкт-Петербурга, Риги, Тарту, Берліна, Лайпціга, Ваймара, Галле, Грайсвальда, Дрездена, Кельна, Гайдельберга, Варшави, Кракова, Слупська,

Кошаліна, Ченстохови... Очевидна селянська наполегливість і щаслива вдача дозволили філологам з чуттям «археолога» відшукати цілу низку невідомих прикладів з історії німецько-українських та українсько-німецьких, українсько-болгарських, українсько-польських, українсько-угорських культурних взаємодій, одне слово, знайти й осмислити чимало нового про таких визначних діячів на ниві німецької культури, як Й.-К. Енгель, Й.-В. Гете, Ф. Шіллер, Г. Гайне, Й.-Г. Гердер, Ф. Боденштедт, А. Лайст, Л. Якобовські, Г. Адам, К.-Е. Француз, А. Захер-Мазох, А. Ш. Вуцкі, Е. Вінтер та інші. Всі вони – тією чи іншою мірою – були причетні до історії України, її культурних надбань, послужили посередниками у складному процесі сприйняття (а нерідко й запозичення) українського слова в країнах Західної Європи і передусім – в Австрії та Німеччині.

Праці М. Зимомрі збагатили, зокрема, німецькомовну Шевченкіану. Так, у 1976 році в Берліні з'явилося велике монографічне дослідження «До сприйняття творчості Тараса Шевченка в німецькомовних країнах», а згодом ще кілька аналогічних публікацій, в яких переконливо оцінюються заслуги багатьох зарубіжних дослідників Шевченкової творчості. Слід назвати таких славістів, як Г.-Л. Цунк, Е. Кайль, Я.-П. Йордан, Й. Шерр, Г. Карпелес, Ю. Віргінія, В. Ягич, В. Каверау, А. Єнсен, Г. Абель, М. Фолтіцеано та ін. Окремі з них були фактично невідомі (Герман-Леопольд Цунк, Костянтин Тішендорф) або маловідомі (Йоганнес Шерр, Густав Карпелес, Георг Адам, Анна-Шарлотта Вуцкі, Людвіг Якобовський) в шевченкознавстві.

З-поміж багатьох ілюстрацій прочитання Шевченкового слова вирізняємо текст автобіографії Кобзаря в німецькомовному перекладі, що побачив світ у Лайпцігу ще за життя поета в 1860 році. Миколі Зимомрі як науковцеві пощастило першим в Україні подати цей вагомий факт і встановити ім'я перекладача. Як ця промовиста німецькомовна інтерпретація, так і справа з виданням у 1859 році Шевченкової збірки поезій у Лайпцігу – все це не обійшлося без Пантелеймона Куліша (1819 – 1897), талановитого перекладача творів Гете, а також пристрасного популяризатора творчості Т. Шевченка в Німеччині. Ці та інші факти проступають зі сторінок монографії «Німеччина та Україна: у нарисах взаємодії культур», яка опублікована німецькою мовою у книжковій серії альманаху українців Європи «Зерна» («Львів, 1999). Окремого слова заслуговує його російськомовна монографічна праця «Опанування літературного досвіду. Переємність традиції сприйняття творчості Тараса Шевченка» (Дрогобич, 2003). Відрадно, що вона – плід співпраці з його аспіранткою Ольгою Білоус. Книжка видрукувана за сприяння Об'єднання українців Росії, зокрема, за активної підтримки його голови – Олександра Руденка-Десняка (1936 – 2006). До речі, у доробку М. Зимомрі є й польськомовна монографія – «Виміри духовних змагань» (Кошалін, 2006).

Заслуговує на увагу ще один штрих, що має у нашій розповіді ретроспективний характер: Микола Зимомря ще у січні 1970 року розшукав два німецькомовні твори («То be or not to be ?»; «Ein Brief ins Weite») Лесі Українки, які сім десятиліть не були відомі на Батьківщині поетеси. Це – поезія «Бути чи не бути ?» та прозовий твір «Лист у далечинь». Про пріоритетність пошуку й знахідки М. Зимомрі писав визначний український літературознавець Федір Погребенник (1929 – 2001) у відгуку «Ще один автограф поетеси» зі шпальт «Літературної України» (1971, № 1, с. 2). Цей акцент видається, може, й зайвим, бо «один відомий львівський бібліограф» вже за межею Вічності; скориставшись надісланим йому матеріалом і довірливістю ужгородського дослідника, він видав 13 листопада 1970 року чужу знахідку «за свою» («Літературна Україна» (1970, № 90)... Так, фіксований ним масив справді примітний під пером філолога, якому належать ґрунтовні заглиблення у художню світобудову Тараса Шевченка, Івана Франка, Марка Вовчка, Юрія Федьковича, Василя Стефаника, Ольги Кобилянської, Михайла Коцюбинського, І. Нечуя-Левицького, а також М. Чернишевського та І. Тургенєва. Дослідницькі обрії науковця ширшають, з кожним роком набуваючи вагомого звучання.

Миколу Зимомрю цікавлять актуальні питання культурознавства, краєзнавства, народознавства, української етнопедагогіки, мистецтва національного виховання. Це яскраво помітно у таких опублікованих статтях, як, наприклад: «Погляди німецькомовних учених на

етнічну приналежність і мову корінного населення Закарпаття» (1993), «Концептуальні погляди Августина Волошина на синтез навчання та виховання в умовах школи й сім'ї» (1995), «Августин Волошин – видатний учений-педагог України» (1995), «До питання генези добра і зла у виховних оцінках Йосипа Терелі» (1995), «Педагогічна думка та її місце в науковій спадщині культурно-освітніх діячів Закарпаття» (1996), «Екологія та її загальнолюдські начала в літературному процесі» (1997), «Окраса української словесності в оцінках німецьких учених першої половини XIX віку. До 200-річчя появи «Енеїди» Івана Котляревського» (1998), «Адам Міцкевич у німецькомовній рецепції та її рефлексії з Україною» (1999), «Типологічні взаємодії літературних явищ у процесі рецепції» (2000), «Шевченко і ми. Образ Воскресіння в поезії Тараса Шевченка» (2001), «Морально-етична вартість послань митрополита Андрея Шептицького» (2002), «Педагогічна спадщина Олександра Духновича в оцінках Едуарда Вінтера» (2003), «Альфред Єнсен та його заслуги в історії польсько-шведських та шведсько-українських культурних зв'язків» (2004), «Рідна мова як чинник виховання особистості в контексті «Великої дидактики» Я. А. Коменського» (2005), «Переклад як образ життя. До питання перекладацької діяльності Івана Франка» (2006), «Модельний світ особистості у драмах Бернарда Шоу, Івана Франка, Володимира Винниченка» (2007), «Творчість П. Й. Шафарика в німецькомовній рецепції та її розголос в Україні» (2008), «Феномен Григорія Кочура як перекладача: дискурс культурологічної традиції» (2009), «Сповідальна сила «жіночого письма» як явище української культури» (2010), «Духовність і чин: до питання про значимість особистості у взаємодіях Західної та Східної Європи»; «Творчість Фрідріха Боденштедта: контекст німецько-українсько-угорських літературних взаємодій» (2011), «Творчість Володимира Винниченка та Артура Шніцлера: сутність художніх шукань» (2012), «Виміри ідентичності в художньому світі Тараса Шевченка крізь призму німецькомовної рецепції» (2013)». Стежиною до смарагдового міста. Спроба літературного портрету Наталії Науменко» (2013), «Непроминальна основа людського досвіду» (2014), «Твори Йосипа Фиштика в перекладних інтерпретаціях» (2015) та ін. Окремі праці вчений видрукував як в Україні, так і за її межами, зокрема, в Болгарії, Польщі, Росії, США, Словаччині, Франції, Німеччині.

Заслугове на увагу типологічно-контекстуальні підступи дослідника до вивчення історичного минулого Закарпаття з погляду на оцінки угорських, чеських, словацьких, німецьких, австрійських, польських учених. Під цим кутом зору він докладно розглядає наукову й художню спадщину уродженців Срібної землі та її шанувальників з минулих епох та сучасної доби (М. Балудянський, І. Орлай, В. Кукольник, М. Лучкай, О. Духнович, П. Лодій, А. Волошин, В. Гренджа-Донський, Ю. Боршош-Кум'ятський, С. Панько, Л. Балла, П. Скунець, І. Чендей, В. Ладижець, С. Жупанин, В. Кохан, О. Рішаві, П. Пойда, В. Ігнат, О. Тимофієва). Трьома виданнями вийшла монографія «Августин Волошин» (1994, 1995, 2006), яка знайшла позитивну оцінку в літературі про найвидатнішого діяча Карпатської України (М. Мушинка, Т. Беднаржова).

У зв'язку з проблематикою українознавства та ролі комунікативної функції, яку українська література виконувала у важких соціальних умовах, Микола Зимомря написав кілька концептуально вагомих статей, що умовно складають цикл «Натхнені образами України». Тут бодай назвати б такі позиції, як, наприклад: «Неопалимі мальви дружби»; «Творчість Петка Годорова у колі зацікавлень Володимира Гнатюка»; «Угорська література в колі перекладацьких зацікавлень Фрідріха Боденштедта»; «Українські фольклорні образи у творчості польських романтиків»; «У руслі слов'янського річища: До 200-річчя від дня народження П. Й. Шафарика»; «Людвіг Якобовскі та українська література»; «Місце Перемишля в контексті культурно-освітніх зв'язків Галичини та Закарпаття»; «Польсько-українські взаємодії в Галичині на зламі XIX – початку XX століть»; «Україна та Польща в дзеркалі преси періоду другої світової війни»; «Українське шкільництво та його парадигми в контексті полікультурного середовища»; «Шалінові хустки з національної пам'яті. До 70-ти річчя від дня народження Дмитра Павличка»; «Використання персоналій та красноріччя матеріалів у навчально-виховному процесі»; «Якщо вогнем і мечем, то без світла. Інтерв'ю

з Юліушем Сенкевичем»; «Гуманістичні засади як основа особистості вчителя»; «Від «Слова о полку Ігоревім» до «Чуєш, брате мій...» Богдана Лепкого: прочитання Остапа Грицяя як перекладача»; «Лемківські мотиви у творчості Якова Гудемчука та Ольги Петик»; «Тематична спорідненість прози М. Коцюбинського та А. Шніцлера»; «Взаємодія культур у контексті духовних змагань Михайла Драгоманова» та ін.

У науковому дискурсі цінність праць дослідника – передусім в об'єктивній засаді на тлі пошукової широти, в конкретному володінні багатством наукового апарату, розмаїтті мовної палітри, її стильових вимірів, нарешті, в уболюванні, за долю рідної культури. Як не згадати слова Й. Г. Фіхте: «Будьте якнайбільше німцями, тоді ви будете справжніми людьми», які б варто нагадувати тим українцям, котрим байдуже материнське начало.

М. Зимомря чимало вже зробив для повернення розгублених скарбів, відродження духовних, морально-естетичних вартостей українського народу, а звідси – й загальнолюдських цінностей, гуманістичних надбань, що, як правило, «приземлені» до духовних змагань, наприклад, білоруського, російського, українського, польського, словацького, німецького, грузинського та литовського народів. Для кожного з них дослідник має окрему теку з матеріалами, укладеними за виробленою ним схемою, що також належить до творчої лабораторії словесника. У цьому зв'язку викликають зацікавлення численні статті Миколи Зимомрі про найбільш активних популяризаторів українського красного письменства у країнах Східної, Центральної та Західної Європи – Й.-Г. Гердера, Ф. Боденштедта, П. Тодорова, Е. Вінтера, Е. Райснера, П. Кірхнера, Р. Гібнера, Р. Сембратовича, О. Горбача, М. Мушинку, І. Галайду, І. Удварі, Ю. Тамаша, І. Качанюк-Спех, А.-Г. Горбач. Йдеться про те, що він володіє здатністю пишатися не тільки національними традиціями України, але й національними традиціями інших народів, розуміти ці традиції, ставитися до них з такою ж дбайливістю, з якою ставиться до власних, бачити їхню красу, вникати в ті почуття, які відчувають сини і дочки цих народів щодо своєї історії, культури, мови. Так, наприклад, науковцеві вдалося «розшифрувати» архетип, іншими словами, ключ до розуміння епістолярію Марка Вовчка, історії становлення її творів і, зокрема, унікального збірника «Двісті українських пісень», що посідає виїмкове місце у світовій фольклористиці. Вчений виявляє значну турботу про збереження народної пісенності як неоціненого надбання української культури. Свідчення цьому – укладений ним збірник пісень «Ой там горі, на вершечку» (1991; друге доповнене видання – «Верховинські співанки» (Дрогобич, 2001), записаних на Міжгірщині з уст народної співачки, рідної матері Гафії Зимомрі (1919 – 1995). Рано втративши чоловіка Івана Зимомря (1913 – 1949), вдова-страдниця вивела в люди п'ятьох синів (дочка Марійка в ангельському віці пішла з життя). У книжечці вміщено ґрунтовний нарис сина «Народна криниця – невичерпна» – трепетна розповідь про складну долю, що судилася матері-горянці... А перегадом побачила світ третя збірка пісенних текстів Гафії Зимомрі – «Бойківські наспіви» (Дрогобич, 2008). Вона містить зразки коломийок у записах Миколи Зимомрі, Григорія Дем'яна та Василя Кобаля. Це окреме видання упорядкували Олександра Німилевич та онука народної співачки – кандидат педагогічних наук Олена Юрош, перу якої належить вагома монографія «Музичне виховання в Закарпатті: контекст освітнього процесу (1919 – 1939)» (Дрогобич, 2007, 216 с.). Тут природним постає вкраплення про те, що у колі родини Миколи Зимомрі має місце продовження творчої естафети, яку перейняли дочки Олена, Мирослава, а також син Іван, доктор філологічних наук. Його творчі досягнення – це природно особлива гордість для батька. Спільним результатом співпраці Івана Зимомрі із сестрою Оленою стала бібліографія батькових публікацій («Микола Зимомря. Осердя наукового доробку» (Ченстохова–Ужгород–Дрогобич, 2007, 238 с.). До речі, дочка Мирослава захистила дисертацію «Естетичне виховання молоді засобами народних промислів Закарпаття» («Тернопіль, 2013) на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. Що ж, можна відчути радість, коли взяти до рук «Українську музичну енциклопедію». У другому її томі вміщена стаття В. Грабовського та О. Юрош про Гафію

Зимомря. З фольклористичними уподобаннями пов'язана цінна збірка «Благодать та її джерела» (Дрогобич, 2002), яку упорядкував і написав до неї післямову Микола Зимомря.

М. Зимомря був одним із першовідкривачів таланту німецькомовної поетеси з села Кушниці, що на Іршавщині, Ольги Рішаві (1903 – 1993), опублікувавши про її творчий доробок біля двадцяти статей. Добрий розголос здобули два видання її творів українською та німецькою мовами «Голуба мандрівка» (Ужгород, 1979. – 159 с.), «Рокам подвоєно ціну» (Ужгород, 1996. – 240 с.), які уклав М. Зимомря. Обидва збірники містять інтерпретації П. Скунця (1942 – 2007), одного з визначних українських поетів сучасності. В їхню основу покладені українськомовні підрядники, які М. Зимомря підготував для Петра Скунця як перекладача.

З-поміж інших видань, які упорядкував і видав М. Зимомря, слід назвати книжки: «Молитви серця» Юлія Боршоша-Кум'ятського (Ужгород, 1995), «Малинове коло» (Львів, 2000) Миколи Слабака; дві збірки Дмитра Павличка – «Наперсток» (Кошалін, 2000) та «Київ у травні» (Кошалін, 2001); «Лемківські пороги» (Львів, 2002) Ольги Петик; «Юрій Гуца-Венелін. До 200-річчя від дня народження» (Ужгород, 2002); «Корінням з України» (Львів, 2000) та «Кольорові сні» (Дрогобич, 2003) Павла Головчука; «Різноцвіття» (Кошалін, 2003) Якова Гудемчука, «Необроблений смарагд» Наталії Науменко (Київ-Дрогобич, 2013) та ін. Впадає в око навчальний посібник «Текст. Система. Поетика жанру» (Дрогобич, 2012), виданий за редакцією Г. Семенюка, М. Зимомрі та М. Ткачука. Йому передували аналогічні праці, у т. ч. «Аналітичне читання» (Ужгород, 1978), «Переклад: теорія та практика» Кіровоград, 2001), «Німецько-український розмовний практикум» (Дрогобич, 2004), «Німецько-польський розмовний практикум» (Дрогобич-Ченстохова, 2006), «Фразеологія: знакові величини» (Вінниця, 2008), «Радіопубліцистика: дискурс тексту» (Дрогобич, 2015; співавтори Йосип Фиштик, Микола Ткачук).

Таким чином, допитливий студент має можливість прилучитися до різноманітного арсеналу джерел. Розмаїття тем примітне для дослідницьких студій вченого. Однак усі вони неодмінно торкаються тієї проблематики, яка є стрижневою, коли назвемо її підгрупи: взаємодія національних культур, теорія та практика перекладу тощо.

Микола Зимомря перейняв від своїх учителів, порадників і друзів те, що спонукає йти далі. Він охоче згадує кожного, кого мав за честь бачити в офіційній робітні й вдома, а також того, хто зустрічав його хлібом душі. У цій вервечці імен значаться в його «Деннику» Марія Опаленик, Ірина Мончак, Андрій Ігнат, Степан Штефуровський, Євген Шаблювський, Едуард Вінтер, Ебергард Райснер, Манфред Єніхен, Петер Кірхнер, Лариса Робіне, Анна-Галя Горбач, Ірина Качанюк-Спех, Марія Деркач, Микола Жулинський, Дмитро Павличко, Федір Погребенник, Ярослава Погребенник, Ніна Над'ярних, Наталія Науменко, Юрій Борев, Олександр Деко, Іван Денисюк, Валерій Скотний, Григорій Семенюк, Любомир Сеник, Ігор Добрянський, Василь Марко, Роман Гром'як, Микола Ткачук, Олександр Астаф'єв, Ростислав Радишевський, Людмила Грицик, Анатолій Гуляк, Тетяна Корольова, Леся Грицковян, Ярослав Грицковян, Лідія Колянчук, Олександр Колянчук, Катерина Козак, Михайло Козак, Микола Мушинка, Ілько Галайда, Василь Гомонай, Михайло Волощук, Володимир Задорожний, Микола Палінчак, Іван Пасемко, Іван Хланта, Галина Яструбецька, Йосип Фиштик... Перелік усіх видається тільки в уяві.

Недоцільно робити вододіл між науковими зацікавленнями того, хто творить. Микола Зимомря охоче досліджує питання літературознавства, мовознавства, етнографії, фольклористики, історії, педагогіки, встигаючи сказати у різних напрямках своє слово. Це також засвідчують його змістовні книжкові позиції: «Животворна змагальність освіти» (Ужгород, 2000), «Веселка просвітленої пам'яті» (Дрогобич, 2010), «Собор щоденної благодаті» (Дрогобич, 2012), «Сутність шкільництва в інонаціональному середовищі» (Дрогобич, 2012; «Педагогічний доробок Ярослава Грицковяна: контекст українського шкільництва у Польщі» (Дрогобич, 2014; співавтор Леся Шагала), «Контекст традиції та новаторства: творчий доробок Миколи Ткачука» (Дрогобич, 2015).

Примітні також такі його праці, як, приміром, «Джерела вічної краси» (Ужгород, 1996), збірки художньо-документальних нарисів «Долі в людях» (Дрогобич, 2006), «Час і життя» (Дрогобич, 2012), а також збірник антологічного типу «Відлуння. Світло поетичного світу Тараса Шевченка» (Ужгород – Дрогобич, 2014), що містить кращі перекладні версії творів Кобзаря німецькою мовою. Останнім часом побачили світ збірки оригінальної художньої прози Миколи Зимомрі, у т. ч. «Дзвін для ангелів» (Ужгород, 2014), «Промінці студеного сонця» (Дрогобич, 2015); підготовлена до друку збірка «Образки Срібної землі». Цей далеко не повний реєстр дослідницького ужитку Миколи Зимомрі насамперед вражає кількістю імен і різноманітністю творчих спрямувань і тенденцій.

Згадані тут праці творять «внутрішню» цілісність, пройняту неминущими критеріями добра, видіння вічної краси. Скажімо, тільки з розвідок М. Зимомрі дізнаємося, що Й.-В. Гете був одним із перших, хто спричинився до високої оцінки заслуг Івана Орлая перед наукою. У фондах Ваймарського архіву Гете й Шіллера дослідник віднайшов рукопис листа, написаного Іваном Орлаєм у серпні 1806 року творцеві «Фауста», – цінний документ людських стосунків двох діячів-сучасників. Наукову спадщину уродженців Закарпаття дослідник розглядає крізь призму їхніх зв'язків з Росією, Болгарією, Польщею, Угорщиною, Австрією, Німеччиною, Словаччиною та Чехією (І. Орлай, М. Балудянський, В. Кукольник, П. Лодій, О. Духнович).

Велика джерельна база, оригінальність авторських висновків та узагальнень, концептуальна глибина спостережень ученого – характерна ознака праць Миколи Зимомрі. Вони різні звучанням, проте їх об'єднує точність визначення завдань, коли йдеться про тематичну окресленість, приміром, німецькомовної Шевченкіани, художньої практики багатьох українських авторів, твори яких стали предметом зацікавлень з боку німецькомовної критики. Все це – позитивні складники процесу взаємодії національних культур. Наприклад, німецькомовні твори Ольги Кобилянської, Івана Франка чи Юрія Федьковича не наслідують, як це переконливо довів М. Зимомря, творчу палітру Гете, Шіллера, Гайне, а радше свідчать про трансформацію надбань німецької класики в річище нового літературного середовища.

Системний аналіз процесу сприйняття українського письменства в Австрії та Німеччині, всебічно проведений ученим, дає можливість побачити місце української літератури в контексті світової культури. Дослідник дійшов слушного висновку: українське художнє слово досі відоме світовій громадськості, на жаль, тільки на рівні представництва імен, а не творів. Іншими словами, динаміка пізнання й визнання художньої думки переважної більшості українських письменників ще не відповідає такій потребі рецепції, тобто сприйняття, яка б визначала справжнє обличчя української національної культури. У цьому дискурсі виняток з цього правила становлять Тарас Шевченко, Іван Франко, Василь Стефаник, Михайло Коцюбинський, Леся Українка, Володимир Винниченко, Василь Стус. Подібні висновки Миколи Зимомрі добре вмотивовані конкретикою фактів, типологічних паралелей, переконливими спостереженнями. Тому принагідно доцільно назвати й такий факт. М. Зимомря збагатив шевченкознавчу науку новими іменами (Г.-Л. Цунк, Е. Кайль, Л. Тішендорф), які до нього взагалі не розглядалися у зв'язку з життєвим і творчим шляхом Кобзаря.

З'ясовуючи рецепцію сприйняття української літератури в німецькомовних перекладах та критичних оцінках, М. Зимомря систематично вибирав архівні матеріали щодо подібної тематики, закоріненої в письменство російського, білоруського, грузинського, болгарського, угорського та литовського народів. У цьому зв'язку варто назвати такі його дослідження, як «Роль Я.-П. Йордана в історії міжслов'янських взаємин (40 – 70-і роки XIX ст.)», «У дружбі з Тургеневим: Марко Вовчок», «Художественное наследие М.Ю.Лермонтова в переводах Фридриха Боденштедта», «Роль творческих взаимосвязей в контексте литературного процесса (К 150-летию со дня рождения Ольги Кобылянской)», «Роль художественного опыта в рецепционном процессе: целостность качественного и количественного познания литературных явлений», «Максим Богданович і Закарпаття»,

«Доля Лемківщини в поезії Тадея Карабовича», «Два генії: Григорій Сковорода і Володимир Соловйов» та ін.

Микола Зимомря щедро ділиться ідеями, а часом і ним уперше віднайденими знахідками. Для нього головне – «аби добро служило людям», а за ким чи кому припадає пріоритет, для нього особливого значення немає. Може, тому він охоче виступає «від імені авторського колективу», хоч його стильова манера одразу впадає у вічі. Чимало його виступів узагалі не фіксовані, бо загублені в публікаціях «без підпису», колективних вітаннях з нагоди чи без неї; а вони – складові його професійних обдарувань. У цьому контексті важливий доробок М. Зимомрі як перекладача. Доброго розголосу набули збірки з його інтерпретаціями творів Дмитра Павличка німецькою мовою («Київ у травні», 2001; «Княгиня Європи» (2010), а також польськокомовної поетеси Олександри Шевелло – українською («Гармонія псалму», 2003). Окремим книжковим виданням побачили світ німецькомовні переклади поезій Анатолія Мойсієнка («Поезії. Gedichte», Дрогобич, 2013).

В останні роки дослідження Миколи Зимомрі набувають нових якостей, тематично й проблемно збагачуються. Мабуть, цей факт найкраще проступає в упорядкованих ним збірниках, що мають не дистанційну, а органічно позначену посвяту. Одне слово, вони присвячені конкретним визначним особистостям, діяльність яких загалом добре знана у науковому світі. Досі йому вдалося видати цілу низку книжок, що творить своєрідний цикл вагомих позицій. Сюди належать дослідницькі студії про таких відомих культурно-освітніх діячів, як Ю. Гуца-Венелін («Ю. І. Гуца-Венелін і слов'янський світ» (Ужгород, 1992), Іван Гранчак («Професор Іван Гранчак» (Ужгород, 1997), Микола Мушинка («Благовісник праці» (Ужгород, 1996), Адам Вірський («Тотожність та партнерство: Студії взаємин найближчих сусідів» (Кошалін–Кіровоград, 2000), Володимир Задорожний («Дар служити науці» (Ужгород, 2001), Ярослав Грицковян («Осередки української долі» (Дрогобич, 2005), «Життя у світлі слова» (Дрогобич, 2011), Олександр Чередниченко («Теорія та практика перекладу»; «Система тексту: інтеркультурний вимір» (Київ-Дрогобич, 2008), Анатолій Мойсієнко («Світ мови: поетика текстових структур» (Дрогобич, 2009), Любомир Сенік («Особистість на тлі епохи» (Дрогобич, 2010), Петро Фещенко («Шлях духовності» (Дрогобич, 2011), Іван Мегела («Обрії наукового пошуку» (Київ, 2011), Олександр Астаф'єв («Література. Соціум. Епоха» (Київ-Дрогобич, 2012), Микола Ткачук («Життя зі словом» (Дрогобич, 2014), Ігор Добрянський «Праця – формула успіху» (Дрогобич, 2015), Йосип Фиштик «Контекст України: лишаймося собою» (Дрогобич, 2015) та ін.

Звісно, названі різні імена підкреслюють факт: вони певною мірою свідчать і про наполегливість М. Зимомрі як дослідника. Читач віднайде щось для себе у численних передмовах чи післямовах до таких книжок, як «Орієнтації. Розмисли. Дискурси» Романа Гром'яка, «Українська компаративістика: концептуальні проєкції» Людмили Грицик, «Спалені камені» Анатолія Мойсієнка, «Володар мудрості народної» Івана Губаля, «Висоти вічних журавлів» Ольги Тимофієвої, «До тебе, Україно, піснею прийду» Ігоря Трача, «Ізійди, сатано!» Любомира Сеніка, «Орнаменти слова» Олександра Астаф'єва, «Кому не мріялось, що є незнана Муза...» Наталії Науменко, «Спалах» Лесі Мудрак та «Сплеск» Йосипа Фиштика та ін. Повсюди нуртує прагнення автора – розкрити сутність людського в людині, природа якої наповнена болем за правду життя.

У своїх наукових працях М. Зимомря дотримується такого принципу, як поглиблення історичної пам'яті, правдиве, об'єктивне художнє відображення історичного минулого, усунення «білих плям» у культурній спадщині, досягнення гармонії та високої культури міжнаціонального спілкування. Хто знає, може, це й окреслював відомий учений, письменник, культурно-освітній діяч зі Львова, коли на титульній сторінці роману про життя свого покоління написав такий дарчий напис: «Дорогому п. Миколі Зимомрі з глибокою повагою і вдячністю за все добре і благородне, за подвижницьку працю, за Вічне, що є у Вашій душі, за любов до слова, вільного, як орел, і могутнього, як народ, який покликав до життя це невмируще і велике – Любомир Сенік. Львів, 28 квітня 2001 р.». І таких оцінок з-під пера побратимів – чимало.

Микола Зимомря – науковець і педагог. Ці дві ланки поєдналися в його особі на все життя. Вони добре взаємодоповнюють одна одну, що й визначає обличчя університетського професора в сучасному трактуванні як педагога вищої школи. З авторськими лекціями та спецкурсами він виступав у вузах України (Київ, Львів, Одеса, Донецьк, Кіровоград, Тернопіль, Івано-Франківськ, Чернівці), Росії (Москва, Орел, Уфа), Німеччині (Лайпціг, Берлін, Мюнхені, Заарбрюкен), Угорщині (Ніредьгаза, Будапешт), Болгарії (Благоевград, Софія); викладав германістику в Слупській педагогічній академії міста, в Кошалінській гуманістичній вищій школі та Ченстоховській Полонійній академії (Польща).

Понад тридцять п'ять років шліфував він свої педагогічні сходинки у стінах Ужгородського національного університету. І ось вже п'ятнадцять наступних літ – працює в Дрогобицькому університеті ім. Івана Франка. Там і тут освітянин набув педагогічної майстерності, тієї творчості, яку розглядає системно, власне, як цілеспрямовану, свідомо організовану діяльність, що виражається у комплексі умов і факторів навчання, виховання, розвитку творчої особистості. Все це з відповідною метою сприяє оптимальній організації навчально-виховного процесу, доцільній різновидності організаційних форм, методів, засобів, підходів, стимулюванню щодо самостійного виявлення інтелектуально-пізнавальної, соціальної можливості студентської молоді, диференціації діяльності юнаків і дівчат в роки набуття професії. Усвідомлюючи високе покликання носія високих начал духовності, професор Микола Зимомря систематично, наполегливо опрацьовує різні питання педагогічної науки. Окремі з них висвітлені у статтях про О. Духновича, А. Волошина, а також у нарисах про сучасників – педагогів вищої школи, зокрема, М. Євтуха, О. Вишневського, В. Скотного, Ю. Кишакевича, К. Сятецького, О. Поляруша, П. Рихла, В. Кравця, П. Гудивка, Л. Грицик, Т. Корольову, Т. Космеду, Г. Яструбецьку, Г. Корбич, В. Овсійчука, Л. Оршанського, П. Феценка, О. Чередниченка, М. Чайку та ін. У цьому контексті доцільно виокремити книжку «Сутність шкільництва в інонаціональному середовищі» (Дрогобич, 2012), де розкрита освітня діяльність відомого українського літературознавця й педагога з Польщі Я. Грицковяна. До слова, автор книжки «Осередки української долі» подарував М. Зимомрі, з яким його еднають кілька десятиліть активної приязні, свою нову працю «Про переклади і перекладачів української літератури в Польщі» (Перемишль, 2015). З її сторінок проступає результативність співпраці двох однодумців, з одного боку, Ярослава Грицковяна та Миколи Зимомрі – з іншого.

Зрозуміло, не усе так легко складалося на життєвому шляху нашого Ювіляра, як видається на папері. Сирітська доля не раз і не два нагадувала йому про глибину урочищ, куди падав... Щоб знову встати. І – йти далі. Іноді автори цих рядків задумувались: яка його свята сила супроводжувала? Власне, щоб уродженця Срібної землі несла вона від гірського села Голятин до багатьох європейських університетів. І ми дійшли висновку: він буквально мурував свою стежку з чистого каміння. Ним і ступав. Де помилявся, там знав: не так зробив, як слід би вчинити... І не було б невтишимого болю. Може, тому, за свідченням багатьох його друзів, Микола Зимомря охоче вимовляє строфу з вірша «Бог» Дмитра Павличка:

І не кажіть, що вічне тільки слово,
Бо неминущий також, як слова,
Той біль, що душу сповнює раптово
Бажанням віри в символ божества...

Що й казати, але варто повторити: Микола Зимомря слушно розглядає кожную величину з позицій справжнього представника вищої школи, а її визначальні зразки бачить у людях. Звісно, не порожніх, а наповнених чином. А ще – великі сподівання він покладає на його корінці, тобто внучку Оленку, онуків Владислава й Миколку...Адже їм жити – у вимолених умовах. Для них варто жити й нести просвітлені ідеали для майбутніх поколінь. Це і є в його розумінні сенсом діяльності, власне, як носія тієї тенденції, що покликана зміцнювати традицію взаємодії національних культур. Звідси – прагнення реалізувати мету: знайти б та показати читачеві духовні меридіани спільності, зрідненості ідей добра,

справедливості, свободи, миролюбства, що проходять крізь літератури різних народів із давнини і до наших днів. Тут він вбачає змістову значущість творчих пріоритетів.

Своїми дослідженнями Микола Зимомря рухає, розпросторює вглиб і вшир духовне єднання народів. Науковець віддає свій талант і працює в ім'я благородної мети – взаємного збагачення культур. Бо кожен його здобуток у цій царині іде на карб зміцнення гуманістичних почуттів. Це особливо актуально в час тривоги і випробувань, які огорнули – зі знаком Небесної Сотні та ідеалів Революції Гідності – мільйони синів і дочок України у спалахах їхньої відчайдушної боротьби за право вільно жити на рідній землі.

У статті висвітлюється творча особистість видатного літературознавця М.І.Зимомря, його невтомна праця, розповідь охоплює широке коло імен та історій, що відбувалися в житті Миколи Івановича. Він зумів подолати гіркі й важкі випробування часу, здійснити багато літературознавчих відкриттів, подарував учений світового виміру.

M. P.Tkachuk, IM Zymomria, semantic significance creative priorities (The 70th anniversary of the birth of Mykola Zymomria)

The article highlights the creative person of outstanding literary scholar M.I. Zymomria, his tireless work, the story covers a wide range of names and stories that took place in the life of Mykola Ivanovych. He managed to overcome the bitter and difficult tests of time, made a lot of literary discoveries and became a scientist of global dimension.

Микола Зимомря, проф. (Дрогобич)

Микола Ткачук, проф. (Тернопіль)

Іван Зимомря, проф. (Ужгород)

НЕКРОЛОГ

Уста, в яких животворило слово, замовкли

23 грудня 2015 року після тривалої важкої хвороби відійшла за межу Вічності Тамара Заморій, відома дослідниця творчості класиків російської літератури, зокрема, Ф. Достоєвського, Л. Толстого, А. Чехова, М. Лєскова, а також сучасних представників російського письменства, у т. ч. Ю. Бондарєва, Ю. Трифонова, Ф. Абрамова, С. Залигіна.

Тамара Заморій народилася 8 вересня 1935 року в знаній українській родині. Її батько – Петро Заморій (1906 – 1975) – відомий учений – геолог, доктор геологічно-мінералогічних наук, професор, заслужений діяч науки України, засновник кафедри геоморфології в Київському університеті імені Т. Шевченка. Мати – Катерина Заморій – мала заслуги на педагогічній ниві.

По закінченню у 1958 році філологічного факультету Київського національного університету працювала упродовж 1958 – 1991 років в Інституті літератури АН УРСР імені Тараса Шевченка. Успішно захистила кандидатську дисертацію «Творчество Сергея Антонова и современный русский рассказ» (1966). Перу талановитого літературознавця належить чотири монографії, численні статті, а також наукові доповіді, присвячені літературному процесу ХХ ст. Стрижневе завдання вона вбачала у вивченні російської та української літератур. Розвідки Тамари Заморій засвідчують аргументоване осмислення досліджуваного масиву, широкий спектр опрацювання російської класики. Так, наприклад, виразний мистецький світ Федора Достоєвського розкрито в розлогій праці «Майстерність Достоєвського-новеліста», що міститься у збірнику «Художній світ Достоєвського. Літературно-критичні статті» (К. «Дніпро», 1973. – С. 228 – 259). Окремі дослідження висвітлюють традиції російської класичної прози в літературі ХХ ст., зокрема: «Чеховские традиции в современном советском рассказе» («Чеховские чтения в Ялте»; М., 1973. – С.124